

Bruxelles, 4 mai 2026
(OR. en)

8824/26

ENER 213
FISC 158
ECOFIN 561
COMPET 516
ENV 443
IND 301

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	30 aprilie 2026
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	C(2026) 2852 final
Subiect:	RECOMANDAREA COMISIEI din 30.4.2026 privind protecția clienților vulnerabili și a clienților afectați de sărăcie energetică împotriva debranșărilor de la alimentarea cu energie electrică și în timpul planificării și al realizării eliminării treptate a gazelor naturale sau atunci când rețelele de distribuție a gazelor naturale sunt dezafectate

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul C(2026) 2852 final.

Anexă: C(2026) 2852 final

Bruxelles, 30.4.2026
C(2026) 2852 final

RECOMANDAREA COMISIEI

din 30.4.2026

**privind protecția clienților vulnerabili și a clienților afectați de sărăcie energetică
împotriva debranșărilor de la alimentarea cu energie electrică și în timpul planificării și
al realizării eliminării treptate a gazelor naturale sau atunci când rețelele de distribuție
a gazelor naturale sunt dezafectate**

{SWD(2026) 126 final}

RECOMANDAREA COMISIEI

din 30.4.2026

privind protecția clienților vulnerabili și a clienților afectați de sărăcie energetică împotriva debransărilor de la alimentarea cu energie electrică și în timpul planificării și al realizării eliminării treptate a gazelor naturale sau atunci când rețelele de distribuție a gazelor naturale sunt dezafectate

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292,

întrucât:

- (1) Debransarea de la alimentarea cu energie electrică are loc atunci când o gospodărie este deconectată de la serviciile energetice esențiale, cum ar fi aprovizionarea cu energie electrică sau cu gaze naturale. Debransarea este cauzată adesea de neplata facturilor, care poate fi atribuită unei combinații de factori strâns legați de sărăcia energetică, printre care veniturile mici, costurile ridicate ale energiei și accesul necorespunzător la soluții de eficiență energetică și la finanțare.
- (2) Protecția împotriva debransărilor de la alimentarea cu energie electrică și interzicerea acestora în perioade critice au fost introduse pentru prima dată în 2009 și au fost consolidate prin Directiva (UE) 2019/944¹, iar ulterior prin Directiva (UE) 2024/1711² și Directiva (UE) 2024/1788³, cu obiectivul de a se asigura că toți consumatorii au acces la servicii energetice esențiale, prin noi dispoziții și obligații ale furnizorilor cu privire la drepturile și la protecția consumatorilor.
- (3) Accesul la locuințe și la servicii energetice esențiale reprezintă o condiție prealabilă pentru dreptul la un nivel de trai decent, după cum se recunoaște în principiile 19 și 20 ale Pilonului european al drepturilor sociale și în Planul european privind locuințele la prețuri accesibile⁴. Prin urmare, asigurarea protecției împotriva debransării contribuie în mod direct la obiectivele sociale ale Uniunii și la punerea în aplicare deplină a acestui principiu.
- (4) Astfel cum s-a subliniat în Comunicarea privind planul de acțiune pentru energie la prețuri accesibile⁵, costurile ridicate ale energiei limitează capacitatea unui număr tot

¹ Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE, *JO L 158*, 14.6.2019, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>.

² Directiva (UE) 2024/1711 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024 de modificare a Directivelor (UE) 2018/2001 și (UE) 2019/944 în ceea ce privește îmbunătățirea organizării pieței energiei electrice a Uniunii, *JO L*, 2024/1711, 26.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj>.

³ Directiva (UE) 2024/1788 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024 privind normele comune pentru piețele interne în sectorul gazelor din surse regenerabile, al gazelor naturale și al hidrogenului, de modificare a Directivei (UE) 2023/1791 și de abrogare a Directivei 2009/73/CE, *JO L*, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>.

⁴ *Planul european privind locuințele la prețuri accesibile – Locuințe – Comisia Europeană, COM(2025) 1025 final*, 16.12.2025.

⁵ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor Planul de acțiune pentru energie la prețuri accesibile Deblocarea adevăratei valori a

mai mare de europeni de a-și plăti facturile la energie. Printre aceștia se numără clienții vulnerabili, care cheltuiesc o parte disproporționat de mare din veniturile lor pentru energie, precum și multe persoane cu venituri medii.

- (5) Prezenta recomandare se referă la „sărăcia energetică”, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 52 din Directiva (UE) 2023/1791⁶, și la „clienții vulnerabili”, astfel cum sunt menționați la articolul 28 din Directiva (UE) 2019/944⁷ și la articolul 26 din Directiva (UE) 2024/1788⁸. Comisia a publicat două recomandări⁹ privind sărăcia energetică; acestea vizează și clienții vulnerabili.
- (6) Articolul 10 alineatul (11) din Directiva (UE) 2019/944 și articolul 11 alineatul (10) din Directiva (UE) 2024/1788 impun statelor membre să se asigure că furnizorii de energie comunică clienților casnici informații adecvate cu privire la măsurile alternative la debranșare cu suficient timp înainte de data prevăzută a debranșării. Aceste măsuri alternative pot să privească surse de sprijin pentru evitarea debranșării, sisteme de plată anticipată, audituri energetice, servicii de consultanță în domeniul energiei, planuri alternative de plată, consiliere pentru gestionarea datoriilor sau moratorii privind debranșarea și nu constituie un cost suplimentar pentru clienții care se confruntă cu riscul debranșării. Există practici eficiente care sunt deja puse în aplicare în întreaga Uniune și pot fi reproduse și extinse pentru a proteja clienții cei mai vulnerabili – care, dacă utilizează un contor cu plată în avans, s-ar putea simți obligați să aleagă să se debranșeze la cerere – și pentru a asigura accesul continuu la energie.
- (7) Transpunerea la timp a dispozițiilor UE privind clienții vulnerabili și sărăcia energetică, în special a articolului 28a din Directiva (UE) 2019/944 și a articolului 28 din Directiva (UE) 2024/1788, este esențială pentru a se asigura o abordare cuprinzătoare a protecției gospodăriilor vulnerabile împotriva debranșărilor de la alimentarea cu energie electrică prin guvernanta coordonată și bazată pe colaborare pe mai multe niveluri și cu mai multe părți interesate, precum și prin schimbul de bune practici între toți actorii vizati.
- (8) Identificarea exactă a clienților vulnerabili și a persoanelor afectate de sărăcie energetică este esențială pentru conceperea unor măsuri de sprijin eficiente. Sunt necesare revizuri și actualizări periodice ale datelor relevante pentru a evalua dacă beneficiarii ar trebui să primească sprijin în continuare sau dacă situația lor individuală s-a îmbunătățit, precum și pentru a direcționa asistența specifică în timp util către cei care au nevoie.

uniunii noastre energetice pentru a asigura energie accesibilă, eficientă și curată pentru toți europenii, COM/2025/79 final.

⁶ Directiva (UE) 2023/1791 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2023 privind eficiența energetică și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955, *JO L 231*, 20.9.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>.

⁷ Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE, *JO L 158*, 14.6.2019, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/2025-10-12>.

⁸ Directiva (UE) 2024/1788 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024 privind normele comune pentru piețele interne în sectorul gazelor din surse regenerabile, al gazelor naturale și al hidrogenului, de modificare a Directivei (UE) 2023/1791 și de abrogare a Directivei 2009/73/CE, *JO L*, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>.

⁹ Recomandarea (UE) 2020/1563 a Comisiei din 14 octombrie 2020 privind sărăcia energetică, *JO L 357*, 27.10.2020, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2020/1563/oj>; Recomandarea (UE) 2023/2407 a Comisiei din 20 octombrie 2023 privind sărăcia energetică, *JO L*, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj>.

- (9) Pentru abordarea cauzelor profunde ale sărăciei energetice, protejarea clienților vulnerabili și prevenirea debransărilor este necesar să se acorde prioritate măsurilor structurale pe termen lung prin finanțare din partea Uniunii și prin finanțare națională. Astfel de măsuri includ eficiența energetică, accesul la surse regenerabile de energie, producția prin mijloace proprii și autoconsumul de energie, partajarea energiei, comunitățile de energie, alături de promovarea contoarelor inteligente și de monitorizarea energiei în timp real.
- (10) Informațiile și orientările ușor accesibile, formarea specifică, instrumentele simple și implicarea proactivă înainte de debransare sunt esențiale pentru consolidarea rolului clienților vulnerabili și a clienților afectați de sărăcie energetică, precum și pentru protejarea lor. Acest lucru va îmbunătăți gradul de sensibilizare și încrederea în furnizori.
- (11) Instrumentele digitale accesibile, inclusiv datele privind consumul care pot fi citite de la distanță, contoarele inteligente și instrumentele de interacțiune furnizor-client, permit detectarea semnelor timpurii de dificultate de plată. Finanțarea previzibilă a unor instrumente de consiliere și de asistență transparente, cum ar fi ghișeele unice care oferă servicii integrate de renovare energetică, astfel cum se prevede în Directiva (UE) 1275/2024¹⁰ privind performanța energetică a clădirilor, este esențială pentru a răspunde nevoilor individuale ale gospodăriilor vulnerabile.
- (12) În anumite circumstanțe specifice și atunci când vizează în mod clar gospodăriile vulnerabile, sprijinul public specific direct (de exemplu, subvenții, vouchere pentru energie, programe de sprijin specifice) constituie o măsură importantă pentru a-i ajuta pe clienții vulnerabili să își gestioneze facturile la energie și pentru a preveni debransările de la alimentarea cu energie electrică, în complementaritate cu măsuri structurale și de lungă durată.
- (13) Pentru a proteja clienții împotriva debransărilor de la alimentarea cu energie electrică, măsurile legislative pot include interdicții sezoniere de debransare, asistență pentru clienții care se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește plata facturilor la energie și garanții pentru evitarea consecințelor negative ale sistemelor de plată în avans, cum ar fi costurile de instalare și de întreținere, precum și asigurarea faptului că tarifele pentru utilizatorii contoarelor plătite în avans nu sunt mai mari decât cele pentru alți consumatori de energie.
- (14) Articolul 27a din Directiva (UE) 2019/944, introdus prin Directiva (UE) 2024/1711, impune statelor membre să introducă un regim cu privire la furnizorii de ultimă instanță. Articolul 29 din Directiva (UE) 2024/1788 impune statelor membre să introducă un regim de furnizori de ultimă instanță sau să ia măsuri echivalente pentru a asigura continuitatea furnizării cel puțin pentru clienții casnici. Dispozițiile menționate anterior impun, de asemenea, statelor membre să se asigure că, în cazul în care un client final este transferat către un furnizor de ultimă instanță, un astfel de furnizor comunică clauzele și condițiile sale și asigură continuitatea deplină a serviciului pentru respectivii clienți atât timp cât este nevoie până la găsirea unui nou furnizor.
- (15) Furnizorii de energie îndeplinesc un rol esențial în protejarea clienților vulnerabili și în prevenirea debransărilor de la alimentarea cu energie electrică. Este esențial să se adopte proceduri de debransare ușor de înțeles, simple și pas cu pas, care să răspundă nevoilor și situațiilor acestor clienți. Codurile de angajament voluntar care implică

¹⁰ Directiva (UE) 2024/1275 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind performanța energetică a clădirilor, *JO L*, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>.

furnizori, asociații de consumatori și operatori de sisteme de distribuție pot contribui la prevenirea debransărilor de la alimentarea cu energie electrică, la promovarea unui tratament echitabil și transparent al clienților și la asigurarea accesului la informații clare și la sprijin.

- (16) Pentru a înțelege caracteristicile și amploarea situației clienților debransați sau a clienților expuși riscului de debransare, este esențial să se monitorizeze procesele, tarifele, cauzele și impactul debransărilor, precum și plângerile depuse de clienții casnici. Monitorizarea include revizuirea perioadelor de preaviz stabilite de furnizorii de energie, evaluarea disponibilității și accesibilității planurilor de plată și a nivelului de sprijin oferit clienților vulnerabili. Autoritățile naționale de reglementare îndeplinesc un rol important în colectarea și furnizarea de informații relevante în temeiul articolului 59 alineatul (1) litera (o) din Directiva (UE) 2019/944 și, prin urmare, sunt esențiale pentru a se asigura că toți clienții sunt protejați și sprijiniți în mod adecvat prin măsuri eficiente.
- (17) În ceea ce privește protecția clienților vulnerabili și a clienților afectați de sărăcie energetică în timpul planificării și al realizării eliminării treptate a gazelor naturale sau atunci când rețelele de distribuție a gazelor naturale sunt dezafectate, articolul 27 din Directiva (UE) 2024/1788 impune Comisiei să furnizeze orientări statelor membre.
- (18) Volatilitatea recentă a prețurilor la energie în urma războiului Rusiei împotriva Ucrainei și trecerea ulterioară la importuri mai scumpe de gaz natural lichefiat evidențiază necesitatea de a accelera tranziția către o energie curată, produsă la nivel local și la prețuri accesibile.
- (19) Mai multe state membre au lansat deja strategii naționale sau regionale de eliminare treptată a gazelor naturale, recunoscând că această tranziție va fi un proces treptat și pe termen lung.
- (20) Pentru a garanta securitatea energetică și accesibilitatea prețurilor, clienții trebuie sprijiniți să treacă de la gaze la alternative mai curate, bazate pe energie electrică. Deși gazele din surse regenerabile pot avea un rol în anumite zone, se preconizează că o mare parte a rețelei existente de distribuție a gazelor va ajunge să fie depășită tehnologic. Acest lucru va necesita o dezafectare gestionată și o planificare strategică a investițiilor pentru a evita deprecierea activelor.
- (21) Protejarea gospodăriilor vulnerabile și asigurarea accesului incluziv și la prețuri abordabile la energie curată ar trebui să fie un principiu director al proceselor de eliminare treptată a gazelor naturale. Acest lucru este esențial pentru a asigura o tranziție lină către alternative energetice mai curate pentru majoritatea clienților afectați de sărăcie energetică și pentru a preveni riscurile de creștere a tarifelor care îi afectează în mod disproporționat și îi expun și mai mult la sărăcie energetică.
- (22) Este necesară o coordonare eficace între autoritățile de la nivel național, regional și local, operatorii din sectorul gazelor și alți operatori relevanți din sectorul energiei electrice și al încălzirii și răcirii, precum și partenerii sociali, organizațiile de consumatori, societatea civilă și părțile interesate de la nivel local, pentru a se asigura o abordare comună, transsectorială și integrată a planificării sistemului în ceea ce privește eliminarea treptată a gazelor naturale, pe baza unor scenarii comune pentru evoluția cererii și ofertei de energie în toate sectoarele energetice și dezvoltată cu implicarea tuturor părților interesate relevante. O astfel de coordonare ar sprijini planificarea și punerea în aplicare coerentă, inclusiv în ceea ce privește disponibilitatea

resurselor adecvate și accesul la finanțare pentru autoritățile locale ca factori-cheie, precum și dezvoltarea unor strategii de rețea flexibile și transparente pe termen lung.

- (23) Procesele de eliminare treptată a gazelor naturale insuficient pregătite, comunicate sau puse în aplicare riscă să creeze rezistență socială și neîncredere în beneficiile electrificării și ale independenței energetice. Prin urmare, statele membre ar trebui să pună oamenii în centrul activității lor și să își bazeze activitatea pe principiile comune ale protecției consumatorilor, transparenței, echității, accesibilității, prețurilor abordabile și participării publicului.
- (24) Statele membre prezintă diferențe în ceea ce privește dependența lor de gazele naturale, caracteristicile parcului lor imobiliar, modul în care pun în aplicare eliminarea treptată a cazanelor pe bază de combustibili fosili în temeiul articolului 17 alineatul (15) din Directiva (UE) 2024/1275 și capacitatea lor de a sprijini gospodăriile vulnerabile. Ele trebuie să stabilească în planurile lor naționale de renovare a clădirilor politicile și măsurile necesare pentru a realiza această eliminare treptată până în 2040. Traiectoriile naționale vor reflecta circumstanțele naționale și locale specifice, respectând în același timp principiile comune menționate.
- (25) Instrumentele de finanțare disponibile la nivelul Uniunii pot fi utilizate pentru a sprijini punerea în aplicare echitabilă și favorabilă incluziunii a eliminării treptate a gazelor naturale, cum ar fi Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune și Fondul pentru o tranziție justă, în conformitate cu principiile complementarității și simplificării administrative.
- (26) Pentru a răspunde obiectivelor planului de acțiune privind energia la prețuri accesibile și angajamentului Comisiei pentru o mai bună legiferare, punere în aplicare și simplificare¹¹, precum și pentru coerența politicilor, prezenta recomandare urmărește să raționalizeze punerea în aplicare la nivel național și local prin furnizarea de orientări clare și practice, prin evitarea sarcinii administrative inutile și prin asigurarea faptului că măsurile sunt accesibile și ușor de înțeles atât pentru persoanele fizice, cât și pentru autorități.
- (27) În conformitate cu Pilonul european al drepturilor sociale și cu Strategia UE privind egalitatea de gen 2020-2025, statele membre ar trebui să se asigure că elaborarea și punerea în aplicare a măsurilor de eliminare treptată a gazelor naturale promovează egalitatea de gen și nediscriminarea, precum și drepturile persoanelor cu handicap,

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

Se recomandă ca statele membre să ia următoarele măsuri:

Protecția clienților vulnerabili și a clienților afectați de sărăcie energetică împotriva debranșărilor de la alimentarea cu energie electrică:

I. Transpunere, definire și identificare

- Să asigure transpunerea deplină, coerentă și în timp util, cât mai curând posibil, a tuturor dispozițiilor UE privind clienții vulnerabili și clienții afectați de sărăcie energetică, în special a articolelor 28 și 28a din Directiva (UE) 2019/944 și a**

¹¹ O Europă mai simplă și mai rapidă: comunicare privind punerea în aplicare și simplificarea, COM/2025/47 final.

articolului 28 din Directiva (UE) 2024/1788, garantând un nivel echivalent de protecție atât în sectorul energiei electrice, cât și în cel al gazelor. Statele membre ar trebui să asigure coerența între piețele energiei și faptul că niciun consumator nu pierde accesul la serviciile energetice esențiale din cauza diferențelor de reglementare sectoriale.

2. **Să întemeieze criteriile de eligibilitate pentru acordarea de sprijin** clienților vulnerabili și celor afectați de sărăcie energetică pe date clare, obiective, fiabile și furnizate în timp util, care să reflecte mai multe dimensiuni ale vulnerabilității. Datele socioeconomice, energetice, climatice, privind clădirile, sănătatea și confortul termic ar trebui integrate în evaluarea eligibilității și completate de surse dezagregate (de exemplu, contoare inteligente sau senzori inteligenți) și de date provenind de la instituțiile locale. Acest lucru permite elaborarea unor criterii de eligibilitate care să asigure o abordare holistică, reflectând imaginea completă a situației unei gospodării. Dacă este cazul, statele membre ar trebui să utilizeze mecanisme automate de eligibilitate prin schimbul de date între autoritățile relevante pentru a reduce sarcina administrativă și stigmatizarea. Procesele complementare de autoidentificare ar trebui să rămână simple și accesibile prin canale multiple (online, prin telefon, prin poștă sau față în față).
3. **Să revizuiască și să actualizeze frecvent criteriile de eligibilitate** și schemele de sprijin pentru a se asigura că acestea rămân bine orientate și eficiente și pentru a preveni orice abuz de procedură. Datele ar trebui actualizate periodic pentru a reflecta modificările în ceea ce privește venitul, componența gospodăriei, starea de sănătate sau statutul profesional, precum și în ceea ce privește restul datelor menționate în recomandarea 2.

II. Prevenirea debransărilor

4. **Să acorde prioritate măsurilor structurale pe termen lung**, cum ar fi îmbunătățirea eficienței energetice, adoptarea energiei din surse regenerabile, autoconsumul de energie, partajarea energiei și participarea la comunitățile de energie, sprijinite de contoare inteligente și de monitorizarea în timp real. Acolo unde este necesar, să completeze aceste măsuri cu sprijin public direct specific și temporar – inclusiv asistență financiară specifică – pentru a ajuta clienții vulnerabili să gestioneze facturile la energie și să evite debransarea de la alimentarea cu energie electrică.
5. **Să sporească gradul de informare și sensibilizare a consumatorilor** prin furnizarea de orientări clare și de formare cu privire la drepturi și obligații, prin alfabetizare energetică, facturare, schimbarea furnizorului și sprijinirea persoanelor aflate în dificultate, precum și prin îmbunătățirea adoptării beneficiilor existente și a sensibilizării cu privire la acestea. Statele membre ar trebui să asigure o finanțare adecvată pentru ghișeele unice și serviciile de consiliere care oferă asistență gospodăriilor cu venituri mici și afectate de sărăcie energetică, în conformitate cu orientările Uniunii privind serviciile integrate de renovare¹².
6. **Să introducă mecanisme de alertă timpurie pentru detectarea vulnerabilităților:** statele membre ar trebui să încurajeze furnizorii și operatorii de sisteme de distribuție să instituie sisteme de identificare timpurie a clienților casnici expuși riscului de

¹² RECOMANDAREA (UE) 2026/536 A COMISIEI din 10 martie 2026 cu orientări practice privind serviciile ghișeele unice pentru eficiența energetică și performanța energetică a clădirilor, *JO L 536, 11.3.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2026/536/oj>*.

neplată, pe baza anomaliilor de consum sau a restanțelor. Astfel de sisteme ar trebui să declanșeze contacte preventive și de sprijin, consiliere în domeniul energiei sau trimiterea către serviciile de asistență socială, înainte de emiterea oricărei notificări oficiale de debransare de la alimentarea cu energie electrică.

III. Protecția împotriva debransărilor

7. **Să adopte garanții legislative adecvate, inclusiv:**
 - (a) interdicții sezoniere de debransare și derogări justificate din punct de vedere medical, definite în funcție de condițiile climatice și sociale de la nivel național, precum și interdicția de debransare pe tot parcursul anului pentru clienții cu probleme de sănătate care implică o dependență critică de echipamente medicale alimentate cu energie electrică;
 - (b) asistență personalizată pentru clienții cu restanțe la plată sau expuși riscului de a acumula restanțe la plată, care să includă planuri de plată, sprijin pentru gestionarea datoriilor și, dacă este justificat, reducerea datoriilor, precum și măsuri de limitare sau de renunțare la taxele de debransare și de rebransare;
 - (c) norme care să asigure că debransarea nu se realizează în cazul în care o factură este contestată în mod oficial și nesoluționată, în cazul în care se negociază un plan de plată sau în cazul în care clientul respectă un plan de plată convenit, în limita respectării depline a drepturilor și obligațiilor contractuale ale părților și
 - (d) norme care să garanteze că sistemele de plată în avans nu impun tarife mai mari sau costuri ascunse și că datoriile restante sunt recuperate prin proceduri proporționale și echitabile.
8. **Să asigure regimuri eficiente de furnizor de ultimă instanță care să garanteze continuitatea furnizării,** limitate la utilizarea temporară, cu o tranziție automată și imediată pentru a preveni întreruperea serviciilor, precum și comunicarea transparentă și informarea clienților pentru a se asigura că acestora nu le sunt impuse rate de nerambursare costisitoare și că au acces la instrumentele și resursele necesare pentru a lua decizii în cunoștință de cauză cu privire la aprovizionarea lor cu energie.
9. **Să promoveze practici responsabile ale furnizorilor** prin încurajarea adoptării unor proceduri clare de debransare pas cu pas, a unor perioade de preaviz rezonabile și – în cazul în care acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic – a unei perioade minime ajustate de alimentare cu energie electrică, suficientă pentru a acoperi nevoile de bază. Statele membre ar trebui, de asemenea, să se asigure că furnizorii oferă consiliere personalizată cu privire la asistența pentru facturile la energie și la cele mai adecvate oferte, cu o comunicare clară în mai multe limbi și pe mai multe canale.
10. **Să încurajeze codurile de implicare voluntară** între furnizori, asociațiile de consumatori și operatorii de distribuție pentru a promova echitatea, transparența și cooperarea în prevenirea debransărilor.

IV. Guvernanță, monitorizare și evaluare

11. **Să asigure guvernanță coordonată, pe mai multe niveluri,** care să implice autoritățile naționale și locale, serviciile de ajutor social, furnizorii, serviciile de

mediere și organizațiile de consumatori, pentru a face schimb de bune practici și a coordona intervențiile.

12. **Să împuternicească autoritățile de reglementare** să monitorizeze și să raporteze cu privire la ratele de debransare de la alimentarea cu energie electrică, să analizeze plângerile și să evalueze caracterul adecvat al perioadelor de notificare a furnizorilor și al opțiunilor privind planul de plăți.
13. **Să elaboreze indicatori cuprinzători și sisteme de colectare a datelor** care să acopere atât debransările, cât și autodebransările, defalcate în funcție de caracteristicile gospodăriei și de situația socio-economică, gen, etnie și starea de sănătate, pentru a identifica lacunele, a evalua eficacitatea măsurilor și a orienta acțiunile corective.
14. **Să aibă în vedere extinderea măsurilor de prevenire și de protecție împotriva debransărilor de la alimentarea cu energie electrică**, după caz, astfel încât acestea să se aplice nu numai gospodăriilor expuse riscului, ci și unei categorii mai largi de consumatori care se pot confrunta cu provocări legate de accesibilitatea prețurilor energiei, cum ar fi gospodăriile cu venituri mici expuse riscului de a acumula restante la plată sau care se confruntă cu șocuri bruște legate de venituri.
15. **Să mobilizeze finanțare din partea Uniunii și finanțare națională**: statele membre ar trebui să utilizeze pe deplin diferitele oportunități de finanțare, inclusiv Fondul social pentru climă, pentru a finanța măsuri preventive și de protecție împotriva debransărilor de la alimentarea cu energie electrică, inclusiv măsuri structurale, sprijin specific, instrumente digitale pentru intervenție timpurie și formare pentru lucrătorii sociali și pentru consumatori.

Asigurarea protecției clienților vulnerabili și a clienților afectați de sărăcie energetică în timpul planificării și al realizării eliminării treptate a gazelor naturale sau atunci când rețelele de distribuție a gazelor naturale sunt dezafectate

I. Stabilirea unor cadre juridice și de politică favorabile pentru eliminarea treptată echitabilă și fără impedimente a gazelor naturale

16. Să asigure transpunerea și aplicarea deplină, consecventă și la timp a dispozițiilor articolelor 13, 55 și 57 din Directiva (UE) 2024/1788 în mod coordonat și să asigure coerența între planurile naționale privind energia și clima, planurile naționale de renovare a clădirilor și strategiile pentru încălzire și răcire, cu scopul de a permite dezvoltarea coerentă, eficientă și echitabilă a rețelelor de energie electrică, de căldură și de gaze la toate nivelurile de guvernare.
17. Să elaboreze strategii și politici de eliminare treptată a gazelor naturale, ținând seama de beneficiile pe care acestea le vor aduce consumatorilor și societății și în vederea optimizării experienței de client a gospodăriilor în cauză.
18. Să acorde prioritate economiilor de energie, renovării clădirilor și soluțiilor de încălzire curată ca măsuri eficiente de protejare a clienților vulnerabili și a clienților afectați de sărăcie energetică împotriva volatilității prețurilor la energie și a costurilor combustibililor fosili, inclusiv stabilirea prețului carbonului.
19. Să stabilească o planificare și o coordonare cuprinzătoare între administrațiile naționale, regionale și locale și să asigure implicarea tuturor părților interesate

relevante, inclusiv a operatorilor din domeniul energiei, a autorităților naționale de reglementare, a organizațiilor de consumatori, a partenerilor sociali, a societății civile și a rezidenților în toate etapele procesului de eliminare treptată a gazelor naturale. În cazul în care există astfel de structuri, agențiile locale sau regionale pentru energie sau organismele similare pot sprijini acest proces, în conformitate cu rolurile care le sunt atribuite la nivel național, regional sau local.

20. Să acorde tuturor actorilor relevanți suficient timp de pregătire pentru planificarea și punerea în aplicare a eliminării treptate a gazelor naturale, în mod ideal cel puțin 10 ani, în special în regiunile puternic dependente de gazele naturale. Statele membre ar trebui să acorde prioritate reducerii cererii de gaze naturale prin eficiența energetică, promovarea electrificării și adoptarea de tehnologii curate, prin debranșări voluntare și prin interzicerea racordărilor noi la alimentarea cu gaze naturale, sporind în același timp atractivitatea alternativelor curate, inclusiv prin impozitare, eliminarea treptată a subvențiilor pentru combustibilii fosili și stimulente specifice pentru trecerea la tehnologii alternative.
21. Să sprijine atât soluțiile individuale (cum ar fi pompele de căldură și energia termică solară), cât și sistemele colective (cum ar fi încălzirea și răcirea centralizată eficientă, proiectele comune privind energia geotermică sau căldura reziduală), cu accent pe accesibilitatea prețurilor pentru gospodăriile și regiunile cu venituri mici.
22. Să autorizeze municipalitățile să devină principalii factori favorizanți ai proceselor de eliminare treptată a gazelor naturale la nivel local. Dacă este cazul, să utilizeze planurile locale privind încălzirea și răcirea prevăzute la articolul 25 alineatul (6) din Directiva (UE) 2023/1791 pentru localitățile cu peste 45 000 de locuitori drept cadru operațional pentru identificarea alternativelor și sprijinirea comunităților locale.
23. Să furnizeze sprijin tehnic și administrativ specific, în special localităților mici și mijlocii, pentru a depăși limitările administrative și financiare legate de planificarea și punerea în aplicare a proceselor de eliminare treptată a gazelor naturale. Acest sprijin ar trebui să includă formare, asistență tehnică comună și acces la programele de sprijin ale UE.
24. Să promoveze comunitățile de energie și inițiativele de partajare a energiei prin stabilirea unor norme clare și simple, prin reducerea costurilor și sarcinii administrative, prin oferirea de stimulente financiare și de acces la tehnologie, precum și prin asigurarea incluziunii sociale în ceea ce privește participarea și partajarea beneficiilor.
25. Să abordeze problema stimulentei divergente în locuințele închiriate prin alinierea intereselor proprietarilor și ale chiriașilor prin măsuri de reglementare, instrumente de finanțare specifice și stimulente pentru renovare.
26. Să elimine obstacolele din calea renovării clădirilor în cazul clădirilor cu mai multe apartamente prin simplificarea accesului la finanțare și a procesului decizional pentru structurile de coproprietate. Să încurajeze renovările în grup sau la nivel de cartier pentru a realiza economii de scară și pentru a îmbunătăți accesibilitatea financiară și confortul.
27. Să asigure coerența între definițiile termenilor „clienți vulnerabili” și „sărăcie energetică” în sectoarele gazelor și al energiei electrice, pentru a reflecta politicile sociale și locative naționale ale statelor membre.
28. Să protejia clienților vulnerabili și celor afectați de sărăcie energetică ce rămân conectați la rețeaua de gaze împotriva creșterilor excesive ale tarifelor. În acest scop,

să se asigure că autoritățile naționale de reglementare sunt împuternicite să stabilească orientări pentru o abordare structurală a amortizării activelor care sunt dezafectate înainte de încheierea ciclului lor de viață preconizat inițial și pentru stabilirea de tarife.

II. Creșterea gradului de implicare și responsabilizare a consumatorilor

29. Să asigure comunicarea timpurie, transparentă și favorabilă incluziunii cu gospodăriile în contextul eliminării treptate a gazelor naturale. Strategiile de comunicare și de implicare ar trebui să fie adaptate diferitelor grupuri sociale și de venituri, în special clienților vulnerabili și celor afectați de sărăcie energetică.
30. Să anunțe deciziile locale și regionale de eliminare treptată cu cel puțin 10 ani în avans, oferind o foaie de parcurs previzibilă a principalelor jaloane, cum ar fi interzicerea racordărilor noi, eliminarea treptată a subvențiilor și dezafectarea rețelelor.
31. Să furnizeze gospodăriilor informații clare și accesibile cu privire la motivele, termenii, drepturile și obligațiile, măsurile de sprijin și beneficiile tranziției, cum ar fi facturi mai mici la energie, locuințe mai sănătoase și mai confortabile, o mai mare securitate energetică și atenuarea schimbărilor climatice.
32. Să se asigure că gospodăriile sunt informate cu privire la toate alternativele energetice viabile, inclusiv cu privire la rolul potențial al gazelor din surse regenerabile, al soluțiilor colective de încălzire și al căilor de electrificare, precum și cu privire la beneficiile eficienței energetice.
33. Să consolideze ghișeele unice definite în Directivele (UE) 2023/1791 și (UE) 2024/1275, astfel încât să poată acționa ca puncte centrale de contact pentru gospodării pentru a oferi expertiză specifică și sprijin specific legat de eliminarea treptată a gazelor naturale, inclusiv sprijin financiar disponibil și opțiuni curate pentru încălzire și răcire.
34. Să conceapă strategii de eliminare treptată a gazelor naturale care să combine îmbunătățirile în materie de eficiență energetică cu implementarea tehnologiilor curate. Statele membre ar trebui, de asemenea, să acorde prioritate sprijinului pentru gospodăriile vulnerabile și pentru cele cu venituri mici prin granturi, abordări care depășesc granturile, finanțare inteligentă, împrumuturi cu dobândă redusă și scheme de sprijin specifice variabile pentru tehnologiile curate legate de indicatori de venit sau sociali, asigurând corectitudinea și echitatea socială.

III. Acțiuni ulterioare adoptării recomandărilor

35. Să raporteze progresele înregistrate în ceea ce privește elaborarea și punerea în aplicare a planurilor naționale, regionale și/sau locale de eliminare treptată a gazelor naturale și acțiunile ulterioare prezentei recomandări prin actualizarea planurilor naționale privind energia și clima – ca parte a evaluării cuprinzătoare de către statele membre a planurilor privind încălzirea și răcirea și a strategiilor naționale de renovare a clădirilor incluse în acestea, precum și pe baza planurilor locale privind încălzirea și răcirea.
36. Să facă schimb de bune practici și de date privind impactul social, accesibilitatea prețurilor și protecția consumatorilor prin intermediul inițiativelor sprijinite de Uniune precum Platforma de consiliere privind sărăcia energetică (EPAH) și Convenția primarilor.

37. Să utilizeze platformele existente ale Uniunii, cum ar fi EPAH și spațiul european comun al datelor privind energia emergent, pentru a sprijini monitorizarea, a asigura transparența și a face schimb de date comparabile privind impactul social și energetic.
38. Să coopereze cu Comisia, cu autoritățile de reglementare și cu părțile interesate din cadrul societății civile pentru a asigura o abordare coerentă, echitabilă și favorabilă incluziunii în întreaga Uniune.

Adoptată la Bruxelles, 30.4.2026

Pentru Comisie
Dan JØRGENSEN
Membru al Comisiei

